

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100588

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-09-2023

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Долеско Світлана Валеріївна

2. Svitlana V. Dolesko

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 023

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Дата захисту: 31-10-2023

Спеціальність за освітою: Образотворче мистецтво

Місце роботи здобувача: Центр української культури та мистецтва

Код за ЄДРПОУ: 33639549

Місцезнаходження: , 04071

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки:

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Наказ 2230

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.31.51, 18.31.07.17, 03.61.03, 03.61.05

Тема дисертації:

1. Трансформація мистецького образу українського народного костюма кінця XX – початку XXI ст.
2. Transformation of the artistic image of the Ukrainian national costume at the end of 20th century – beginning of the 21st century

Реферат:

1. У дисертації представлено результати комплексного дослідження українського народного костюма як символу художньо-творчого самовираження українського народу. Визначено, що його образно-стилістична структура відображає етичні, художньо-естетичні уявлення народу, його світогляд, менталітет, систему цінностей. Обґрунтовано, що ціннісно-поліфункціональний потенціал українського народного костюма є дієвим засобом встановлення мистецького діалогу. Доведено, що мистецький образ українського народного костюма кінця XX – початку XXI ст. здатний виконувати суспільно-перетворюючу функцію та пізнавально-евристичну – в контексті культурних практик, та інформаційно-комунікативну у формуванні української національної ідентичності. Доведено, що роль мистецького образу українського народного костюма у

формуванні культурних та креативних індустрій кінця ХХ – початку ХХІ століття залежить від зміни пріоритетів збереження матеріальної й нематеріальної культури та мистецтва; впливу світогляду дизайнера на переосмислення народного одягу в контексті сучасних модних течій; ролі представників української еліти, політиків, відомих медійних особистостей тощо. Здійснена періодизація трансформації мистецького образу українського народного костюма кінця ХХ – початку ХХІ ст. як ціннісного та поліфункціонального феномену в контексті культурних та креативних індустрій: перший період (1990–2004 рр.) характеризується зверненням до традиційних цінностей, відродженням традиційних ремесел, становленням професійної модної індустрії; у другому періоді (2004–2013 рр.) український народний костюм став відображенням патріотичних тенденцій в суспільстві; у третьому періоді (з 2014 – і по теперішній час) став упізнаваний у світі завдяки виходу на міжнародні ринки великої кількості дизайнерів та модних брендів. Досліджено вплив модної індустрії на трансформації мистецького образу українського народного костюма кінця ХХ – початку ХХІ ст. Акцентовано на зростанні індивідуальної свободи дизайнера і споживача як реакції на потребу суспільства в національній ідентифікації та соціокультурному оновленні, в збереженні та популяризації культурної спадщини. Охарактеризовано такі соціально-культурні ціннісні орієнтири українців, взаємопов'язані з мистецьким образом вбрання: інтерес до матеріальної та духовної культури свого народу; потреба у повсякденному вжитку одягу в етностилі, що є ознакою національної ідентичності; масове вивчення наукової та науково-популярної літератури про традиційний український костюм; розвиток явища колекціонування традиційного вбрання; відродження та підтримка давніх технік декоративно-прикладного мистецтва; запровадження етностилу у вітчизняну модну індустрію. Ключові слова: образ, мистецький образ українського народного костюма, мистецький трансфер, трансформація, ціннісно-поліфункціональний феномен, етномистецька традиція, етноестетика, обрядово-звичаєві традиції.

2. The dissertation presents the results of a comprehensive study of the Ukrainian folk costume as a symbol of the artistic and creative self-expression of the Ukrainian people. It was determined that its figurative and stylistic structure reflects ethical, artistic and aesthetic ideas of the people, their worldview, mentality, and value system. It is substantiated that the value-based multifunctional potential of the Ukrainian folk costume is an effective means of establishing an artistic dialogue. It has been proven that the artistic image of the Ukrainian folk costume of the late 20th – early 21st centuries is able to fulfil a social-transformative function and a cognitive-heuristic function in the context of cultural practices, and an informational-communicative function in the formation of the Ukrainian national identity. It has been proven that the role of the artistic image of the Ukrainian folk costume in the formation of cultural and creative industries of the late 20th – early 21st centuries depends on the changes in the priorities for preservation of tangible and intangible culture and art; the impact of the designer's worldview on the reinterpretation of folk clothing in the context of modern fashion trends; roles of representatives of the Ukrainian elite, politicians, well-known media personalities, etc. The transformation of the artistic image of the Ukrainian folk costume of the late 20th – early 21st century was classified by periods as a valuable and multifunctional phenomenon in the context of cultural and creative industries: the first period (1990–2004) is characterized by a return to traditional values, the revival of traditional crafts, and the formation of professional fashion industry; in the second period (2004–2013), the Ukrainian folk costume became a reflection of patriotic trends in society; in the third period (from 2014 to the present) it became recognizable in the world thanks to the entry into international markets of a large number of designers and fashion brands. The influence of the fashion industry on the transformation of the artistic image of the Ukrainian folk costume of the late 20th – early 21st centuries was studied. The emphasis was placed on the growth of individual freedom of the designer and the consumer as a reaction to society's need for national identification and socio-cultural renewal, preservation and popularization of cultural heritage. The following socio-cultural value benchmarks of Ukrainians, interconnected with the artistic image of clothing, are characterized: interest in the material and spiritual culture of the people; the need for daily use of clothes in ethnic style, which is a sign of national identity; massive study of scientific and popular science literature on traditional Ukrainian costume; development of the phenomenon of collecting the traditional clothing; revival and support of ancient techniques of decorative and applied art; the introduction of ethnic style into the domestic fashion industry. Keywords: image, artistic image of Ukrainian folk costume, artistic transfer,

transformation, value-based multifunctional phenomenon, ethno-artistic tradition, ethno-aesthetics, ritual and customary traditions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Долеско С. Український костюм як форма репрезентації літературного образу в творах Панаса Мирного. *Культура і сучасність: альманах* 2017. № 2. С. 118–124
- Dolesko S. Sign-symbolic nature of folk costume (on example of a belt). *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2018. № 2. С. 314–318
- Долеско С. Мистецтвознавчий трансфер українського народного вбрання у державних протокольних заходах. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2021. № 1. С. 84–89. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2021.229560>
- Долеско С. Символічне значення українського народного костюма в живописі соцреалізму. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2022. № 2. С. 6–12. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2022.2.1>
- Долеско С. Роль українського народного костюму в портретуванні героїв п'єси «Лісова пісня» Лесі Українки. *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2022. Т. 1. № 53. С. 101–105. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/53-1-13>
- Долеско С. Мистецький образ українського народного костюма в жанровому портреті українських художників (Російсько-українська війна 2022 р.). *Мистецтвознавчі записки : збірник наукових праць*. 2022. № 41. С. 40–47. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-2180.41.2022.263213>
- Долеско С. Мистецтвознавчий трансфер української народної сорочки в XXI столітті: глобалізація та ідентичність. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2022. № 3. С. 23–30. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2022.3.3>
- Долеско С. Козацький пояс. *Збірник наук. праць наук.-практ. конф. (Київ, 27–28 квітня 2018 р.) / під заг. ред. В. В. Карпова*. Київ : НАКККиМ, 2018. С. 110–113
- Долеско С. Народне мистецтво та сучасна мода в культурній глобалізації. *Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство : матеріали міжнар. симп., м. Київ, 6 черв. 2019 р.* Київ, 2019. С. 150–151
- Долеско С. Знаково-символічна природа народного костюма (на прикладі чоловічого поясу). *Синергія в культурному просторі сучасності : зб. матеріалів: міжнар. науково-практ. конф., м. Київ, 29–30 берез. 2018 р.* Київ, 2018. С. 82–85
- Долеско С. Тематизація українського народного костюму в мистецькому освітньому просторі. *Філософія подієвої культури: історія та сучасність : матеріали Всеукр. науково-практ. конф., м. Київ, 25–26 берез. 2021 р.* Київ, 2021. С. 66–68
- Dolesko S. The significance of traditional Ukrainian clothing in official events (artistic transfer). *Trends in science and practice of today : Proceedings of the XXIX International Scientific and Practical Conference, Stockholm, 26–29 July 2022*. Stockholm, 2022. P. 33–35

- Долеско С. Особливості семантики синього та жовтого кольору в одязі українців в період російсько-української війни (2022 р.). Міждисциплінарні дослідження: гуманітарні та природничі науки : зб. матеріалів: наук.-практ. конф., м. Одеса, 22–23 лип. 2022 р. Одеса, 2022. С. 7–10
- Долеско С. Фахові знання та професійні навички куратора в мистецтві. Дослідницька робота в сучасному світі : матеріали міжнар. наук. конф., м. Київ, 2 квіт. 2023 р. Київ, 2023. С. 193–197
- Долеско С. Креативні виклики у національному вбранні. Культурологічний альманах. 2020. № 14. С. 20–22
- Долеско С. Національний одяг як форма виразу української ментальності. Український мистецтвознавчий дискурс : колект. монографія. Рига, 2020. С. 114–128
- Dolesko S. Artistic potential and artistic resource through the prism of the complex of traditional Ukrainian clothes. The European Journal of Arts. 2021. № 1. P. 3–9
- Долеско С. Мистецький образ українського народного костюма в сучасному українському іконописі Олександра Охупкіна. Baltic Journal of Legal and Social Sciences. 2022. № 2. С. 52–58. DOI: <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2022-2-9>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0118U001513

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Копієвська Ольга Рафаїлівна
2. Olha R. Kopyvska

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпов Віктор Васильович

2. Viktor V. Karpov

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний авіаційний університет

Код за ЄДРПОУ: 01132330

Місцезнаходження: проспект Любомира Гузара, буд. 1, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гоцалюк Алла Анатоліївна

2. Alla A. Hotsaliuk

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Несен Ірина Іванівна

2. Iryna I. Nesen

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Афоніна Олена Сталівна

2. Olena S. Afonina

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради: Денисюк Жанна Захарівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні: Денисюк Жанна Захарівна

Відповідальний за підготовку облікових документів: Терещенко А. С. , 0999165415

Реєстратор: УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна